

"Kanadai Magyar Ujság" egyesítő a "KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL"

BRANTFORD BRIDGEBURG CALEDONIA CHIPPICAWA CROWLAND FORD CITY FORT BRIE FORT WILLIAM GALT GURFISH HAMILTON KITCHENER MONTREAL NEW WATERFORD NIPICAWA FALLS OSKAYA OSAWA PORT COLBORNE PORT ROBINSON QUEBEC ST. CATHARINES SPRING HILLS STURLEY SYDNEY TORONTO WELLSAND WINNIPEG

Kelet- és Nyugat Kanadai Magyar Ujság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

BEAVER CANA CALGARY COALHURST EDMONTON ESTEVAN HALMOK KAPOVBAR LEASK LETSBIDGE NORBURY OTTAWA PUNIKETT RAYMOND REGINA SASKATOON SAKONHILL SOKIALOZ SZT. LASZLO SZEKELYFOLD SUMAS VANCOUVER WEAU WYTHIN WHITTFWOOD YORKTON

"Canadian Hungarian News" Combined with the "CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL"

VOL. X. EVFOLYAM

375 HAPGRAVE, ST. WINNIPEG

MANITOBA 1933. JULIUS 27 CSÜTÖRTÖK

No. 30 SZAM.

MAGYAR SIKER JEGYÉBEN NYILT MEG A REGINAI BUZA-VILÁGKIÁLLÍTÁS

NEW DIRECTIONS OF THE HUNGARIAN WHEAT PRODUCTION

By JENOE HANKÓCZY DIRECTOR OF THE ROYAL HUNGARIAN GOVERNMENT GRAIN- AND FLOUR RESEARCH STATION AT BUDAPEST, HUNGARY

The Institute effected extensive research work and gained such experience as has proved that there are many such types among our improved wheat qualities as in addition to large yield have such excellent intrinsic values that they not only exceed the only Hungarian Tisza district wheat, but may compete as to quality with the best Canadian wheat.

The Institute controls all requirements in order to successfully direct high quality wheat production. Its methods and instruments have surprised foreign scientists and have induced them to study our laboratory equipments.

The Institute has 2 main departments, which however constitute a complete unit and working together they solve their tasks well.

Mult számunkban befejezéshez ért Hoeniges Dező regénye a "Kanadai koldustársnyások".

Adjoining the mill there is the research baking establishment, the equipment of which quite covers a baking establishment used in practice.

See Page Four column Five.

UJ IRÁNYOK A MAGYAR BUZATERMELÉSBEN

IRTA: HANKÓCZY JENŐ

A m. kir. állami budapesti Gabona- és Lisztisérleti Állomás igazgatója

A magyar buzatermelés jelenleg átszervezés alatt áll, mert a régi magyar buza ugyan kiváló minőségű volt, de nem volt elég bőventermő, kifogásolható volt nem megfelelő rozsd ellenállása és számaerőssége, mely utóbbi miatt az könnyen megdült.

A régi magyar buza aprószemű, piros, vékonyhéjú s acéls, a malomban kitűnően őrlhető, sok darát s így sok és szép, sárgás-fehér, finom lisztet adó, a sütődében pedig lisztje kiválóan süthető.

A régi magyar buza és liszt jó hírét külföldön már évszázadok előtt ismerték. Eduard Brown, aki 1686-ban az angol királyi orvosegyesület megbízásából tudományos célú európai tanulmányútnak tapasztalatairól könyvben számolt be, azt írta a magyar buza lisztjéről, hogy a belőle sült kenyér összehasonlíthatatlanul jobb minden más európainál, sőt felsége lakomának nevezte azt az étkezést, mely csak magyar kenyérből és egy pohár borból állott.

A magyar buza és liszt az egész világon keresett áru volt, aminek érthető okai voltak. A magyar lisztből készült sütemény nagy terfogatú és súlyu,

egyenletes, vékonyfalú cellákból álló porózitása, héja vékony finoman repedező, pirosas színű, külső formája szép, gömbölyű. Nagy kedveltségének e volt nem megfelelő rozsd ellenállása, mely a halászosok élétük kockáztatásával kimentették őket.

A legjobb minőségű az Alföld, Tiszavidék, Bánát és Bácska melegebb és kevés csapadékú (arid) klímáján terem, de jó minőséget terem az Ausztriai határos kis magyar Alföldnek nevezett Moson-Magyaróvár vidéke, továbbá Székesfehérvár környéke és a Duna-Tisza közén Pestvidéke is.

Az ország többi részén a talaj- és klimatikus viszonyok szintén igen kedvezőek a buzatermelésre. A Dunántúlon a kiváló talajviszonyok mellett az éghajlat már humid-jellegű, aminek következtében a buza nagyobb terméshozamú s ha sikérmínőség tekintetében valamivel mögötte marad is az előbb említett buzavidékek termésének, ez a malmok és a kivitel szempontjából csak előnyös lehet, mert a megfelelő buza keverékek (a malmoknál malterek) összeállításánál — amint arra alább rámutatunk — ilyen buzákra is szükség van.

Folytatás a 2.-ik oldalon

HANGVERSENYEKET AD MUSZTY NYUGATON

Muszty Dénes, egész Kanada lakossága által ismert és nagy rabecsült magyar hegedűművész, ki a winniepei CKY rádió állomás zenekarának szólistáját két hónapi szabadságra utazott. Hír szerint szabadságát nyugaton fogja tölteni, részben rokonai és barátai meglátogatására, részben pedig azért, hogy egyes helyeken tartott hangversenyeivel szórakoztassa Nyugatkanada magyarságát.

Nyugati honfitársaink bizonyára örömmel fogják vendégül látni és támogatni Muszty Dénes hangversenyeit, akinek hegedűjén felső magyar nóták egyaránt hangzanak visszavarázsolnak mindnyájunkat az óhazába. Reméljük azonban, hogy Muszty Dénes nem fogja annyira megkedvelni nyugatot, hogy végleg hátafordítson Winnipegnak, mert ezt bizony erősen megcsínyelné a CKY hallgatói közönsége. Egyébként kellemes szórakozás és vidám üdülést sa Nyugatkanada magyarságát.

DRUMAR JÁNOS:

Sir Adamanth titka

célt érdekesítő fantasztikus regényét, mely első betűjével kezdve az utolsóig a legnagyobb izgalomban fogja tartani az olvasót. Ki az a csodálatos személy aki NÉGY ES FÉLMILLIÓ DOLLÁRT akar elajándékozni annak, aki elég leleményes ahhoz, hogy a világáros közepén felépített ismeretlen kastélyban őt megtalálja? Tycho, a detektívek leghíresebbje adja meg a választ, amikor megoldja a bonyolult rejtélyt.

SIR ADAMANTH TITKA

érdekesítő regény leköve tartja fiatalok epúgy, mint öreg, gyermeket epúgy, mint felnőtt. A "Kanadai Magyar Ujság" olvasóinak első alkalma ez, hogy hogy ennyire izgalmas és érdekesítő regényt olvashatnak. — Kijelje be előfizetését, hogy a regényt elejétől kezdve végéig élvezhesse fennakadás nélkül.

A tenger örvényeibe ugrott Mattyó János

Mint Vancouverből jelentik a halál torkából mentette ki az állítólag magyar származású Mattyó Jánost és társát, Moren Józsefet egy halászhajó, hogy azután Alert Bay partján helyezze kórházi ápolás alá. A két szerencsétlen ember a "Yukon" gőzös mentőővével derekán tehetetlenül vergődött a Seymour zuhatag sziklaszirtjei között, mikor a halászosok életük kockáztatásával kimentették őket.

A Vancouverből északra elterülő Queen Charlotte tenger-szoros egyik öblében, Alert Bayben a Mounted Police vette gondozásba a két menekül-

tet, akik akkor keltettek gyanút, amidőn felbredésük után semmiképpen sem akarták elárulni, hogy miképpen jutottak a mentőővek birtokába. A nyomasztó szorítás kiderült, hogy a két ember Alaskában elkövetett bűncselekmények miatt az Egyesült Államokba akarták szállítani, ők azonban éjnek idején egy óvatlan pillanatban a Seymour-zuhatag közelében a tengerbe ugrottak s kis híjja, hogy életükkel nem fizettek vakmerőségükért. Ertesülésünk szerint mindkettőjüket vasraverse zsuppolják majd az Egyesült Államokba.

Horvát vezért gyilkoltak a szerbek

VECSŐ LESZAMOLÁSRA KÉSZÜL A HORVÁT NÉP ELNYOMÓI ELLEN — ORIÁSI AZ ELKESEREDÉS A DÉLI MEGSZÁLLOTT TERÜLETEKEN

Zágrábról, a Nagymagyarország idejében független Horvátország fővárosából jelentik, hogy mult péntekről szombatra virradó éjjel "ismeretlen tettesek" orvul meggyilkolták a független párt jelenlegi vezetőjét Josef Pedarevicet, aki Dr. Vladko Macsek bebörtönzése óta nagy lelkesedéssel szervezte a horvát nemzeti mozgalmat. Belgrádi jelentések megerősítik a hírt, azzal a kijelentéssel azonban, hogy Dugoselo melletti nyaralójában "személyes ellenségei" oltották ki Predavics életét.

Az "Associated Press" amerikai hírszolgálati iroda távirati tudósítása a horvát jelentés alapján helyt ad annak a feltevésnek, hogy az uralmát még a katonai terror ellenére is felálló belgrádi kormány könyörtelenül le akar gázolni minden függetlenségi mozgalmat. Arról is tud az "Associated Press" hogy egész Horvátország forrong a legújabb politikai orkivánunk úgy Musztynek, mint hallgató közönségének.

a horvát nép nem tűri tovább a szerb jármót és bármilyen áldozatokba kerül is, végső számlára készűl a szerb elnyomtatás ellen.

Általában oriási az elkeseredés a déli megszállott területeken. Ennek következtében meg mélyebb a megértés az elnyomott kisebbségek között, amik magukat a szerbeket is megdöbbennt, hiszen Belgrádban is jól tudják, hogy ha a magyarok, svábok, horvátok, szlovének, bosnyákok, macedónok egy szép napon összefognak, a legvéresebb terrorral sem lehet tovább fenntartani a szerb nagyhatalmi törekvések érdekében mesterségesen összetákoltt pünkösdi királyságot. A szerbek annyira nem bíznak már a maguk hadseregében sem, hogy a kötéllal fogott nemzetiségi csapatokhoz küll ellenőrző katonai csendőrséget szerveztek, sőt a vasutasokat, hogy nem esküsznek-e össze a jugoszláv állam hírek terjedtek el, mely szerint

Kapitalista-kommunista szövetség — a béke ellen

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK PÉNZELI A SZOVJET IMPERIALISTA POLITIKÁJÁT, CSAKHOGY PIACOT TEREMTSÉN AZ AMERIKAI ÁRUKNAK — MOSZKVA FELADTA "VILÁGMEGVÁLTÓ" TERVEIT, HOGY KAPITALISTA SEGÍTSÉGGEL MENEKÜLJÖN SZORONGATOTT HELYZETÉBŐL

Ugy a dollármilliomosok szövetségét legalább világpolitikai szempontból érdekes fejleménynek s így nem lesz hasznatlan mérlegre tennünk az eseményeket.

Elsősorban is jellemző, hogy mennyire kapóra jött a külkereskedelemből élő világhatalmasságoknak, elsősorban is Nagybritanniának és az Egyesült Államoknak a Hitler kormányzatát követő kiszámíthatatlan német politika. Ez a két nagyhatalom bármennyire

gelhetők legalább világpolitikai szempontból érdekes fejleménynek s így nem lesz hasznatlan mérlegre tennünk az eseményeket.

Folytatás az 5-ik oldalon

Hétfőn, július 24-én megnyitott a három év óta halogatott és régen várt reginai gabona-világkiállítás és konferencia, amellyel következő számunkban fogunk részletesebben foglalkozni, most csak a magyar pavilonban látottakról számolunk be.

Magyar kiállításunk elsősorban magyar voltunkat domborítja ki. Magyar színekkel és magyar zászlókkal van díszítve, belső értéke pedig a magyar tudás és a magyar gazda vívmányait mutatja be elemi erővel. Nem látunk itt garadában összehordott termést a vagy az ilyen kiállításoknál szokásos buzakalászos díszítését.

Table with 4 columns: Származás, Súly 100 literenkér, Sikértartalom nedves száraz, Hankóczy-féle farinogram

Nemcsak a gazda vagy a szakember, de minden gondolkozó az első pillanatra látja, hogy itt oly elsőrendű buzával van dolgunk, mely ritkítja párfját. A világ eddig meg volt győződve arról, hogy a Manitoba I. jelzésű buzával jobb nincs és sem is lehet és ime a magyar gazda most kézzel foghatóan bemutat oly magyar búzát, mely 100 literenként 2.20 kilóval nehezebb mint a Manitoba I. nedves sikértartalma 9.85 százalékkal nagyobb, míg száraz sikértartalma 3.15 százalékkal haladja túl a legjobb kanadai búzát. A Hankóczy-féle "Farinogram" nevű mértékegységekben pedig világosan kiderül, hogy a magyar búzából készült lisztnek és az ezen lisztből készült tésztának egy és ugyanaz az értéke. De ez nem elég! A kép bemutatja az ezen búzákból őrlött lisztből készült kenyerek fényképezett kelesztészetét és ezek ugyan csak meglehető eredményt árulnak el, mert a magyar búzalisztből készült kenyér magasabb a kanadainál, héjja nem annyira üveges és metsző, belseje pedig pelyhes, lukacsos és könnyebben emészthető, mint bár-

ket, csupán csak két egyszerű fakerethen díszlik a mi drága, jó, acélos magyar búzánk.

Hankóczy Jenő, a budapesti m. kir. Gabona- és Lisztisérleti Állomás igazgatója, ezzel az izlésesen elkészített buzatáblájával veszi fel a versenyt a kanadai híres búzával és kétségbevonhatatlanul bebizonyítja, hogy a "Bánkuti 1201" jelzésű magyar buza nemcsak megüti a kanadai buza külső és belső értékét, hanem azt messze felül is mulja. Erről hasábokat lehet is írni, de 'jobb lesz ha az alant kiadott egyszerűen leírásunkból a száraz tudományos adatokat, amelyek minden eddigi eredményt fölülmulnak:

mely más lisztből készült kenyér.

Mindaz éppen nem egyéni benyomás, vagy a magyar buza feldicsérése, — ami utóvégre érhetet volna részünkről, hiszen Magyarország legtöbb kincse a buzája — hanem száraz tudományos tények, melyeket nem valamely befolyásolható ember állapított meg, hanem tudományos készülékek, melyeknek itélőszéke előtt nincs nemzeti befolyás.

A magyar buza súly előnyét megállapította a mérleg. A magyar buza sikértartalmának nagyságát és fölénységét a kanadai buza fölött megállapította a vegytan, a magyar búzalisztből készült tészta farinogramját lerajzolta, illetve megörgeztette Hankóczy honfitársunk zsenifélt találmánya, a "Farinogram" a kenyér átmetészetét pedig megörököltette a fénykép, mellyel ugyancsak nem lehet valótlant mutatni s mely csak a könyörtelen valóságot rögzíti meg.

Kell-e ennél több? Mi azt hisszük, hogy nem, mert amit ez a kismennyiségű magyar buza mond nekünk az ugyan Folytatás a 4.-ik oldalon

LEGUJABB HIREK

FRANCIA-KANADÁT titokzatos gyilkosság tartja izgalomban, melynek öt halálos áldozata van. A Quebec tartománybeli Chapeau melletti egyik farmon vérbefagyva találták Bradley gazdát és egész családját. Csupán az anyósánál tartózkodó legidősebb fiu menekült meg a borzalmas tragédiából, viszont öt vonták tettesség vádjával gyanuba a csendőrök.

A MAGYARLAKTA Bridgeport városa mellett, Connecticut államban lezuhant, de szerencsére nem sérült meg komolyabban a Mollison házaspár, kik 37 óra leforgása alatt repültek át Walesből az Atlanti Óceánra. — Saját világrekordját egy nappal javította meg Post amerikai pilóta, midőn 196 óra alatt kerülte meg a földgömböt és 15,400 mérföldes útját szerencsésen befejezte New Yorkban. — Nova Scotia Shediac kikötőjét érintve indul Newfoundland, Grönland és az Azori szigetek irányában Balbo olasz légiügyi miniszter 24 repülőgéppel.

KATASZTRÓFÁLIS buza áresésről érkezik hír a gabonakereskedelmet irányító tőzsdékről, a mult hét végén megindult árlavinát egy 11 centes áratlan zuhanás követte. Az azelőtti magas buzaárfolyam következtében sietve piacdobott mennyiségeken kívül nagy tőzsdai spekulációt sejtettek az áresés mögött, mellyel a kis tőzsdével rendelkező játékosokat igyekeznek kiküszöbölni a kenyérmagvak adás-vételének diktátorai.

A BONHULLAM legújabb emberrelábasban csucesodik ki az Egyesült Államokban s annak ellenére, hogy országos "kidnap"rendőrséget szerveztek az amerikai hatóságok, teljesen tehetetleneknek látszanak az a világ ezen visszataszító támadása ellen. Mult hét végén egy oklahomai olajtermelőt cipelték magukkal ismeretlen tettesek.

AZ EZOST-BANYÁSZOK régi, jogos követelése jut érvényre a londoni nemzetközi gazdasági konferencia azon egyezményében, melyet vasárnap írtak alá az érdekelt államok képviselői. Eszerint az érdekelt országok ezüstermelését és ami még fontosabb, az ezüst nemzetközi árat közös megegyezéssel szabályozzák a következő négy esztendőre.